

СЕК'ЮРИТИЗАЦІЯ МОВИ У ПОЛІТИЦІ З ПИТАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ США

Досліджено феномен сек'юритизації мови у політиці з питань національної безпеки США. Зазначено, як саме мовна політика стає елементом дискурсу національної безпеки, коли розглядається потенційною загрозою суверенітету, культурній ідентичності та соціальній стабільності. Особливий акцент зроблено на історичному аспекті розвитку мовної політики США – із прийняттям «Закону про національну оборону та освіту» (1958 р.), що запровадив мовну освіту як інструмент забезпечення державної безпеки.

Проаналізовано етапи сек'юритизації мови, зокрема її посилення після подій 11 вересня 2001 р. Показано, що мова стала ключовим елементом у стратегіях військового реагування, зокрема через створення програми «Дорожня карта трансформації мов оборони» (2006 р.).

Висвітлено два основних підходи до сек'юритизації мови: перший – мова використовується для посилення міжнаціонального розуміння; другий – мовна освіта стає інструментом у військових цілях для забезпечення стратегічної переваги. Проаналізовано, яким чином мовна політика впливає на права мовних меншин, а також розглянуто роль держави у їхньому захисті.

Визначено важливість критичного підходу до мовної політики в контексті національної безпеки, оскільки вона може як сприяти соціальній згуртованості, так і спричиняти додаткові конфлікти.

Зроблено висновок про те, що сек'юритизація мови є складним процесом, який потребує балансування між безпековими потребами і дотриманням прав людини.

Ключові слова: сек'юритизація, мовна політика, національна безпека, США, мовна освіта, політична безпека, культурна ідентичність, права людини, мовні меншини, соціальна стабільність, військова стратегія.

Постановка проблеми. Питання мови в Україні надзвичайно важливе й актуальне з огляду на історичні, культурні, соціально-політичні й безпекові аспекти. Українська мова становить підґрунтя національної ідентичності і є одним із ключових символів української державності й культури. Протягом століть Україна зазнавала політики русифікації, що за часів радянщини призвело до витіснення української мови із публічно-офіційної сфери. Сьогодні її відновлення вимагає наполегливих зусиль.

Від початку повномасштабного вторгнення 2022 р. росія активно використовує мовне питання, аби виправдати свою агресію, стверджуючи, що таким чином «захищає російськомовних громадян України». Це ще більше актуалізує потребу в захисті української мови як державної та розширенні сфер її використання (освіта, медіа, державне управління), що сприятиме зміцненню інформаційного простору України та зменшуватиме вплив російської пропаганди. Окрім засобу комунікації, українська мова в Україні сьогодні являє собою важливий політичний, культурний і безпековий інструмент. Захист і розвиток української мови є не лише питанням відновлення історичної справедливості, а й запорукою успішного майбутнього країни як незалежної і демократичної держави. Тому вбачається корисним і вартим вивчення щодо питання сек'юритизації мови досвід Сполучених Штатів Америки. Хоча у цій багатокультурній і багатомовній країні питання безпеки й мови ніколи настільки не загострювалося, як наразі в Україні, однак у певних історичних контекстах ухвалювалися закони, котрі можна розглядати як приклади сек'юритизації мови, балансування між потребою у захисті національної безпеки і додержанням принципів демократичного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання безпеки мови активно досліджуються зарубіжними науковцями. Мова, її символічне значення та особливості використання стали фокусом досліджень П. Бордьє (P. Bourdieu) та інших дослідників. Актуалізації мови в певні історичні моменти суспільного розвитку й часів загострення відносин з іншими країнами приділяли увагу Р. Брехт

(R. Brecht), Дж. Ло Бьянко (Lo Bianco J.), У. Ріверс (W. Rivers) та ін. Питання залежності імміграції та посилення убезпечення мови були об'єктом вивчення С. Бель (S. Baele), А. МакКензі (A. McKenzie), О. Стерка (O. Sterck) та інших науковців. Сек'юритизація мови як предмет аналізу актуалізувалась у західній царині досліджень за часів Холодної війни й протистояння комуністичному табору. Різні тлумачення сек'юритизації серед інших обґрунтовував Т. Бальзак (T. Balzacq). Мову у контексті національної безпеки вивчали Б. Бузан (B. Buzan), О. Вевер (O. Wæver), Дж. Де Вайлд (J. de Wilde),

А. Ліддікоут (A. Liddicoat), М. Пратт (M. Pratt) та інші дослідники. Особливості вивчення іноземної мови з огляду на вимоги безпеки держави розглядали М. Вільямс (M. Williams), К. Крамш (C. Kramsch) та ін. Серед вітчизняних науковців питання мови, її роль і значення в контексті національної безпеки досліджували Л. Кравченко, Ю. Макарець, М. Мозер.

Сек'юритизація мови та її практичні аспекти створюють унікальні виклики і можливості. Вирішення цих питань потребує глибокого розуміння кращих зарубіжних практик у контексті протистояння загрозам і захисту національних інтересів.

Мета статті – обґрунтувати доцільність використання різних підходів до сек'юритизації мови у політиці з питань національної безпеки США, а також окреслити перспективи щодо цього в Україні.

Виклад основного матеріалу. Безпека переважно пов'язується з поняттям виживання нації [24]. Мовна політика набуває безпекового виміру, коли мову ототожнюють із загрозою національному суверенітету або виживанню держави.

Деякі важливі питання, що безпосередньо стосуються мови як безпекового складника держави, виділяє Л. Кравченко [2]:

- 1) мова – м'яка сила впливу, а отже, й засіб маніпулювання окремою людиною і масами;
- 2) мова може стати потужною зброєю у гібридній війні, за якої конфлікти розгортаються в чотирьох сферах: фізичній, інформаційній, соціальній, когнітивній [1];
- 3) мова впливає на формування ідентичності;
- 4) мова впливає на формування світогляду.

Процес, у якому певна проблема, явище чи сфера діяльності формуються і вбачаються загрозою безпеці, що потребує негайних і надзвичайних заходів для запобігання їй, називається сек'юритизацією. Цей процес передбачає сприйняття певного явища, феномену, ситуації, групи людей тощо як загрози, чогось небезпечного для добробуту держави. Так, безпека і небезпека не є об'єктивними станами загрози чи захисту, а радше способами розуміння, усвідомлення явищ, феноменів, ситуацій, груп людей тощо [8]. Отже, сек'юритизація позначає щось як загрозу і водночас легітимізує відповідні способи реагування на неї.

Сек'юритизація мови – процес, у якому мовне питання або мовна політика формулюється як загроза національній безпеці, культурній ідентичності, соціальній стабільності чи суверенітету. Таке явище властиве багатонаціональним державам, де мова – ключовий елемент національної ідентичності, або в контексті конфліктів, у яких мова стає інструментом політичної боротьби.

Коли мова асоціюється із загрозою, вона стає частиною процесу сек'юритизації і на рівні політики переміщується у сферу безпеки, тобто мова виходить із контексту комунікації і пов'язується з реалізацією загрози чи з методами реагування на загрозу (або її зменшення). Найбільш звичне розуміння загрози стосується військової безпеки: загроза територіальній цілісності, можливість війни чи інших форм насильницьких конфліктів [12]. Відтак мова стає засобом, який або спричиняє загрози, або їм запобігає [16].

Питання мови можуть бути пов'язані з політичною безпекою, коли виникає загроза авторитету уряду та його політиці.

Мова функціонує в контексті суспільної безпеки: загроза розглядається як ризик для ідентичності певних груп населення через культурні, міграційні або інші соціальні явища та процеси. Перед політичною безпекою можуть поставати загрози, пов'язані, наприклад, з етнічними групами людей усередині держави – мовними меншинами, які кидають виклик державі та її владному механізму. І тут, як зазначає М. Мозер, держава може лише гарантувати їхній вільний розвиток, використання і захист від утиску чи заборони, але не зобов'язана брати на себе максимальні забезпечувальні обов'язки [4]. Суспільній безпеці може загрожувати наявність іммігрантських груп у національному просторі [7]. На думку Ю. Макареця, мовні конфлікти стають лише одним із симптомів глибоких тектонічних розривів у суспільстві. Їх адекватне врегулювання – умова збереження єдності нації, подолання сепаратистських настроїв, а отже, гарантування національної безпеки [3].

У політиці мовної освіти США загрози розглядались не як внутрішні для держави, а зовнішні. Першою спробою сек'юритизації мовної освіти стало ухвалення Конгресом США «Закону про національну оборону та освіту» (National Defense Education Act – NDEA) 1958 р. [21]. Закон зосереджувався на необхідності розвитку знань як способу забезпечення безпеки нації [20]. Цей документ не запроваджував повної сек'юритизації мови, оскільки щодо безпеки фіксувалися інші функції вивчення мови. Мова переходила у сферу безпеки, але не виходила повністю з інших сфер свого застосування. Закон описує поточну ситуацію як «освітню надзвичайну ситуацію», що прирівнює проблеми освіти (зокрема у вивченні іноземних мов) до таких, що створює загрозу. Таким чином закон інтегрував мовну освіту у сферу безпеки, національних зусиль із реагування на загрозу.

NDEA виник в умовах Холодної війни і регулював питання реагування на військову загрозу, яку становили для США комуністичні країни, і зокрема СРСР у сфері технологій та розвитку після запуску супутника [11]. Закон зосереджувався на мовній освіті (на рівні післясередньої освіти): викладання малопоширених мов, підготовка іншомовних викладачів, розроблення навчальних матеріалів і тестів. У цьому контексті створювалися центри мов і регіонів як локації розвитку знань про певні частини світу. Закон не містив переліку конкретних мов, що мали викладатись у цих центрах, але визначав критерії для їх створення, актуалізуючи іноземні мови, які мало вивчалися у США. Мета їх вивчення формулювалася так: «осіб, підготовлених із таких мов, потребують Федеральний уряд, бізнес, промисловість та освіта США» [20]. Таке формулювання не зосереджувалося безпосередньо на військовій безпеці, а подавалося переважно в економічному й освітньому контекстах.

Згідно з положеннями Закону освіта, інтегрована у дискурс безпеки, ставала засобом пропаганди мов, необхідних для безпеки країни. Залучення бізнесу і промисловості, розширюючи сферу сек'юритизації, відображало реальність, у якій мовна освіта визнавалася такою, що функціонує в широкому контексті безпеки. Закон конкретно пов'язував оборону й освіту з виробництвом: «оборона нації залежить від опанування сучасних технологій, розроблених на основі складних наукових напрацювань, відкриття й розвитку нових технологій і нових знань» [20].

Сек'юритизація мови спрямовувалася не конкретно на військове реагування на загрози, а на розвиток національної спроможності зменшити загрозу або запобігти її формуванню.

Ішлося про створення мовних інститутів, які б зосереджувалися на ширшому вивченні мов у суспільстві «для поглибленої підготовки, зокрема у використанні нових методів викладання та розроблення навчальних матеріалів для осіб, які є викладачами або готуються до викладання будь-якої сучасної іноземної мови у початковій або середній школах» [20].

NDEA розширював цілі мовної освіти у межах безпеки. Він також відображав підхід до безпеки, в якому вивчення мов розглядалось як засіб зниження безпекових ризиків. Метою мовного навчання вбачалося поліпшення розуміння інших культур регіонів світу, актуалізація «навчання сучасним іноземним мовам та іншим галузям, необхідним для повного розуміння районів, регіонів або країн, де ці мови поширені» [20].

Отже, метою мовної освіти визначалася не суто комунікація як стратегічний інструмент, що впливає на збереження державного суверенітету, забезпечення стабільності в суспільстві, а вивчення інших мов. Це відображало дискурс сек'юритизації мов, оскільки безпека потребує розуміння носіїв інших мов, а мовна компетентність украй важлива для такого розуміння.

Події 11 вересня 2001 р. – переломний момент у сек'юритизації мови у США, що спонукав до реконструкції мови як ключового елемента військового реагування на конфлікти. Трансформація акценту доповнює дискурс NDEA, який зосереджувався на інших мовах (зادля розвитку розуміння інших народів) із конкретизацією на військовому аспекті. «Закон про освіту в галузі національної безпеки» (Homeland Security Education Act – HSEA) [14], запропонований у 2001 р., але не прийнятий, розглядав вивчення мов як спосіб запобігання загрозам через більш глибоку інтеграцію мови у процеси військової взаємодії.

Закон розпочинався аргументацією, що знання іноземних мов є критичним для економічної конкурентоспроможності та національної безпеки Сполучених Штатів, а також визначалася необхідність поліпшення якості викладання іноземних мов у початковій і середній школах [5].

Формулювання потреби у вивченні мов нагадує цілі NDEA і також пов'язане з військовими та економічними аспектами. Проте HSEA прямо наголошував на тому, що низький рівень вивчення мов асоціюється з ризиками для безпеки США. Володіння мовами чітко визначалося здатністю, яка необхідна всім американцям, оскільки «всі повинні усвідомлювати глобальну перспективу. Для розуміння світу навколо нас, ми мусимо знати мову, культуру та історію інших націй» [5].

HSEA, декларуючи цілі, сформульовані NDEA у 1950-х роках, по-новому конструює аспекти безпеки мовного навчання з конкретнішим акцентом на військовому значенні мовних компетентностей: «Комунікація іншими мовами, окрім англійської, та розуміння і прийняття культурно-соціальних відмінностей є важливими для успіху військових операцій як у мирний, так і у воєнний час» [5].

Отже, у HSEA акцент на мовній освіті й безпеці змістився від загальної потреби США у лінгвістично-культурному аспекті – краще пізнавати й розуміти інші нації – до операційного використання їх мов у військовому контексті. Здатність спілкуватись іноземною мовою більше не асоціюється лише з володінням мовою і знанням культури, а пов'язується з конкретними військовими аспектами безпеки [16]. Мова чітко сек'юритизується як складник військової реакції на загрози. Перехід мови у сферу військової безпеки актуалізує рівні кваліфікації, яким не приділялось уваги у

NDEA. Ідеться про підвищення рівнів кваліфікації, необхідних для виконання функцій національної безпеки. «Той рівень кваліфікації, що колись вважався достатнім, тепер вже не є таким. Здатність розуміти й передавати технічну і складну інформацію стала критично важливою» [5].

Відтепер більше наголошується на діяльності, пов'язаній із війною, а не на підтриманні миру. Закон актуалізує такі види мовної діяльності, як допити після виконання місій і допити підозрюваних. Зосереджується увага на вивченні мов так званої «осі зла»: арабська мова, корейська, перська/фарсі, пушту. Викладання й вивчення інших мов розглядається як підготовка до вивчення мов потенційних ворогів. На думку К. Крамша, пріоритет полягав не у підвищенні загального рівня володіння іноземними мовами серед населення або в міжнародній інтеграції освіти для кращого спілкування з нашими союзниками, а у створенні групи людей, які могли б використовувати мови для збирання даних розвідки [15].

Хоча HSEA не набув чинності, дискурс сек'юритизації був упроваджений в інші положення мовної політики США. Так, створення Центру підвищення кваліфікації з вивчення мов (Center for the Advanced Study of Language – CASL) в Університеті Меріленда – дослідницького центру, пов'язаного з Міністерством оборони, обґрунтовувалося необхідністю поліпшити можливості США в галузі розвідки, захистити національну безпеку та служити цілям зовнішньої політики США за кордоном [9]. Розвідка є особливим напрямом мовних компетентностей, що зумовлює необхідність вивчати діяльність ворога як спосіб реагування на майбутні військові загрози. Акцент на розвідці у межах мовної освіти актуалізує потребу у високому рівні мовних здібностей (у мовах, необхідних для збирання розвідувальних даних), а також аспекти, що виходять за межі мовної освіти, зокрема розроблення технологій для моніторингу, відбору та перекладу інформації для розвідки.

Певні ідеї HSEA простежуються у Національній ініціативі з мовної безпеки (National Security Language Initiative – NSLI), запровадженій президентом Дж. Бушем у 2006 р.

Стосовно людей, які володіють мовами, що вважаються стратегічно важливими для національної безпеки, зовнішньої політики, економіки та міжнародних відносин Сполучених Штатів, започатковується термін «носії критичних мов» (critical language speakers). NSLI зосереджується на необхідності розвитку «критичних мовних потреб» для безпеки і формулює три основні мети мовної освіти.

1. Розширення кола носіїв критичних мов з одночасним заохоченням більш раннього започаткування вивчення таких мов.

2. Розширення кола носіїв, які вільно володіють цими мовами.

3. Збільшення кількості викладачів іноземних мов і ресурсів для їхнього навчання.

Необхідність збільшення кількості викладачів іноземних мов і забезпечення їхньої підготовки зумовила створення Резерву цивільних лінгвістів (Civilian Linguist Reserve Corps – CLRC), який мав на меті сформувати резерв фахівців із конкретними мовними компетентностями для підтримання військових і національних потреб. У 2013 р. CLRC було репрезентовано як Національний корпус мовних служб, але він не розвивався як військовий резерв, а функціонував як цивільна програма (National Security Education Program, 2004 р.) [22]. Проте, незважаючи на свій цивільний статус, це була програма Міністерства оборони США, підготовлена відповідно до «Закону про авторизацію національної оборони» (National Defense Authorization Act, 2013 р.) [19]. Цілі програми полягали у наданні консультацій і послуг уряду, однак їхнє адміністрування через Міністерство оборони вказує на пріоритетність функцій безпеки для цього органу.

Питання безпеки Міністерство оборони США розвивало й у «Дорожній карті трансформації мов оборони» (Defense language transformation roadmap, 2006 р.) [13]. Цей документ закріплював статус мови як елемента військової діяльності, пов'язуючи мовні можливості зі здатністю вести війни: «новий підхід до ведення бойових дій у 21 ст. потребуватиме тих, хто володітиме іноземними мовами на рівні, вищому за існуючий рівень фахівців сьогодні» [13].

«Дорожня карта» також визнавала відсутність відповідних мовних компетентностей, таким чином актуалізуючи сек'юритизацію мов і наголошуючи на недостатньому рівні мовних знань, що створює проблеми з реагуванням на загрози. У цьому документі брак мовних компетентностей пояснювався наслідком недооцінювання мови у веденні бойових дій, оскільки «мовні навички не розглядались як навички ведення бойових дій і не були достатньо включені в оперативне чи контингентне планування». Було визнано недостатні зусилля у підготовці відповідних фахівців, а також недооцінку потенціалу здібних мовознавців, залучених до армії (як серед діючих військових, резервістів, так і серед цивільних осіб). Мовні навички не вважаються основними компетенціями у системі оборони, хоча вони важливі так само, як і критичні системи озброєнь [13].

Сьогодні актуалізуються роль і місце мови у безпеці. Відбувається трансформація усвідомлення значення мови у питаннях безпеки і в положеннях політичних документів. Так, у NDEA мовні здібності не подано як суто військові, йдеться про необхідність розуміти носіїв інших мов і бути зрозумілими. Насамперед мовні здібності розглянуто як контекстуально важливі для безпеки, створення умов, необхідних для безпеки, а не як способи реагування на військову загрозу. У попередніх підходах зв'язок між мовою і безпекою був не таким тісним, оскільки мовні здібності визначалися непрямим внеском в усунення військової загрози, крім випадків збирання даних розвідки. «Дорожня карта» цей внесок розглядає як прямий.

«Дорожня карта» пропонує кілька варіантів розв'язання проблеми браку мовних здібностей, пов'язаних із питаннями освіти й освітньої політики. Ідеться про зміни у практиці набору фахівців – американських громадян, які є носіями інших мов, так званих носіїв спадкових мов (*heritage language speakers*). Це люди, які зростали у родині чи спільноті, де основною мовою спілкування була мова, відмінна від домінуючої у країні проживання. Вони здебільшого розуміють і можуть спілкуватися цією мовою, але їхні навички (особливо читання й письмо) зазвичай менш розвинені, ніж у носіїв, які отримали формальну освіту цією мовою.

Акцент на військовій ролі носіїв спадкових мов є відходом від попередньої політики, яка передбачала, що мовна освіта необхідна для розвитку мовних здібностей англоспівнянців і майже не згадувалися можливості носіїв спадкових мов. Проте ж у «Дорожній карті» недостатньо уваги приділено залученню носіїв спадкових мов до виконання військових завдань, окрім такої функції, як переклад (тлумачення). Ця невизначеність відображає проблему, властиву питанням сек'юритизації мов.

На думку М. Пратт [23] і Дж. Ло Біанко [17], для розвитку високого рівня мовних здібностей потрібно більше ніж просто вільне володіння мовою, важливо розвивати розуміння та симпатії до інших культур і людей, установлювати стосунки з носіями інших мов і ставати частиною іншомовної спільноти. Для носіїв спадкових мов зв'язок із мовою та культурою є ще сильнішим, оскільки йдеться про особисту ідентичність як члена культурної групи [18]. Коли мова пов'язана з безпекою, така ідентифікація може стати проблемною, бо логіка сек'юритизації розглядає її як ідентифікацію з ворогом, і самі носії мов можуть становити частину потенційної загрози.

Мовна політика як елемент сек'юритизації може набувати різних форм, але в контексті мовної освіти варто виділити дві основні стратегії, що розглядаються як полярні підходи до мови й безпеки. Мова сама по собі може бути чинником загрози, якій намагається запобігти політика національної безпеки. Так відбувалось у Туреччині, де курдська мова та ідентичність вважалися одним зі складників загрози національній територіальній цілісності. У таких дискурсах сек'юритизація мови розглядається як така, що корисна ворогові. Репресивна мовна політика намагається витіснити «ворожі» мови з публічного простору, зокрема з освіти, де, на думку П. Бордо, вони могли б набути символічної цінності й широкого публічного використання [9]. Метою такої політики є руйнування символічного капіталу, яким можуть володіти ці мови.

Інший спосіб побудови зв'язку між мовою і безпекою у межах мовної політики полягає в тому, що безпека передбачає не лише знання й розуміння націй чи груп людей, які розглядаються як потенційна загроза, але й активний вплив на мовну репрезентацію цих груп.

Мовна освіта вбачається способом поглиблення такого розуміння і знання. Вона спрямовується на розширення можливостей вивчення мов на різних рівнях освіти, аби компенсувати брак мовних компетентностей. Це, власне, спосіб, у який було сек'юритизовано мову у США. Однак те, що мається на увазі під «знанням і розумінням інших», може здійснюватися по-різному.

Перший підхід полягає в тому, що відповідь держави на загрозу спрямовується на пом'якшення викликів і ризиків шляхом вибудови кращих відносин між мовними групами. Ідеться про загальні відносини між людьми та країнами, оскільки причиною загрози національній безпеці є брак розуміння. Отже, встановлення розуміння можна розглядати в загальному сенсі як вирішення безпекових проблем. Таким був головний напрям дискурсів сек'юритизації у США із 1950-х років.

Другий підхід передбачає акцент на конкретних діях ворогів, які становлять загрозу національній безпеці. У відповідь держава застосовує мовні компетентності для виявлення й реагування на воєнні загрози. У цьому випадку мова використовується для стратегічної переваги над конкретними групами, що вимагає знання про дії носіїв інших мов. Після подій 11 вересня 2001 р. освітня політика США дедалі більше орієнтується саме на таке розуміння ролі мови у підтриманні безпеки.

В обох випадках головний аспект стосується мовної політики в освіті. Розглянуті вище підходи тлумачать мову як підґрунтя ефективної національної безпеки, але конструюють проблему та її

розв'язання у різний спосіб. Вони показують, що мова стає проблемою лише тоді, коли її свідомо конструюють як проблему, і що її зв'язок із безпекою виникає внаслідок дискурсивних процесів.

Ці дискурсивні процеси є формами сек'юритизації – процесами, за допомогою яких певне явище переноситься у межі безпеки.

Висновки

Сек'юритизація мови у США зумовлювалася необхідністю посилення національної єдності та інтеграції іммігрантів. Політиків непокоїла багатомовність, яка могла завадити соціальній єдності, крім того, англійській мові було надано офіційний статус. Інша причина полягала у нарощуванні Холодної війни та ідеологічної небезпеки і пов'язувалася з антикомуністичною державною політикою та використанням російської та інших мов комуністичних держав у певних контекстах.

Сьогодні мова тлумачиться як елемент боротьби з тероризмом, чим пояснюється й посилення уваги до вивчення мов, носії яких можуть становити терористичну загрозу. Певні історичні і безпекові контексти змушували державу приділяти увагу мовній політиці. Сек'юритизація мови в державній політиці США з питань національної безпеки сприяє захисту єдності та національній згуртованості, протидії пропаганді та сепаратизму, інтеграції іммігрантів і боротьбі із загрозами, за умов коли певні мови асоціюються з ворогами, що й призводить до їх сек'юритизації.

Подальшим напрямом досліджень вбачається вивчення ролі мовної політики у боротьбі з тероризмом та екстремізмом, а саме обґрунтування шляхів реалізації мовної політики для боротьби з терористичною діяльністю або екстремістськими групами, де мова є одним із ключових чинників ідентифікації. Розроблення нових теоретичних підходів до сек'юритизації мови (що поєднують соціологічні, мовознавчі та політичні аспекти) може охоплювати дослідження того, як мовні практики стають частиною ширших стратегій національної безпеки.

Перелік джерел посилання

1. Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії. Київ : Нац. акад. СБУ, 2018. 235 с.
2. Кравченко Л. Українська мова як засіб об'єднання суспільства та чинник національної безпеки України. *Українське мовознавство*. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2021. № 1 (51). С. 5–27. URL: <https://surl.luhirukco> (дата звернення: 30.12.2024).
3. Макарець Ю. С. Мовний вимір національної безпеки України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Острог, 2017. Вип. 68. С. 37–44.
4. Мозер М. Мовне питання як чинник впливу на національну безпеку. *Strategic panorama*. 2020. № 1–2. С. 29–41.
5. A bill to strengthen the national security by encouraging and assisting in the expansion and improvement of educational programs to meet critical needs at the elementary, secondary, and higher education levels. Congress of the United States. 2001. URL: <https://surl.li/thsjgt> (accessed: 30.12.2024).
6. An act to strengthen the national defense and to encourage and assist in the expansion and improvement of educational programs to meet critical national needs; and for other purposes. Vol. Public Law 85-864. Congress of the United States. 1958. URL: <https://surl.li/cfcprv> (accessed: 30.12.2024).
7. Baele S. J., Sterck O. C. Diagnosing the securitisation of immigration at the EU level: A new method for stronger empirical claims. *Political Studies*. 2014. DOI: doi: <https://doi.org/10.1111/1467-9248.12147>.
8. Balzacq T. The three faces of securitization: Political agency, audience and context. *European Journal of International Relations*. 2005. 11 (2). P. 171–201.
9. Bourdieu P. Language et pouvoir symbolique [Language and symbolic power]. Paris: Arthème-Fayard. 1982.
10. Brecht R. D. Language in the US post September 11: A practical design for a federal language strategy. University of Maryland, College Park: National Foreign Language Center. 2003.
11. Brecht R. D., Rivers W. P. The language crisis in the United States: Language, national security and the federal role. In S. Baker (Ed.), *Language policy: Lessons from global models*. Monterey, CA: Monterey Institute of International Studies. 2002. P. 76–90.
12. Buzan B., Wæver O., de Wilde J. *Security: A new framework for analysis*. Boulder, CO : Lynne Rienner. 1998.
13. Defense language transformation roadmap. Department of Defense. 2006. URL: <https://surl.li/xzrrzv> (accessed: 30.12.2024).
14. Homeland Security Education Act. 2002. URL: <https://surl.li/cgcgnd> (accessed: 30.12.2024).

15. Kramsch C. Foreign languages between knowledge and power. *Applied Linguistics*. 26. 2005. Post 9/11. P. 545–567.
16. Liddicoat A. J. Language planning and questions of national security: An overview of planning approaches. *Current Issues in Language Planning*. 9 (2). 2008. P. 129–154.
17. Lo Bianco J. Tense times and language planning. *Current Issues in Language Planning*. 9 (2). 2008. P. 155–178.
18. McKenzie A. A nation of immigrants or a nation of suspects - State and local enforcement of federal immigration laws since 9/11. *Alabama Law Review*. 55. 2004. P. 1149–1165.
19. National Defense Authorization Act. 2013. URL: <https://surl.li/gucuup> (accessed: 30.12.2024).
20. National Defense Education Act of 1958 (P.L. 85-864; 72 Stat. 1580). URL: <https://surli.cc/eptpzc> (accessed: 30.12.2024).
21. National Defense Education Act. United States Congress. 1958. URL: <https://surl.li/ossodx> (accessed: 30.12.2024).
22. National Security Education Program. United States Civilian Linguist Reserve Corps feasibility study. 2004. URL: <https://surli.cc/mrfrik> (accessed: 30.12.2024).
23. Pratt M. L. Language and national security: Making a new public commitment. *Modern Language Journal*. 88 (2). 2004. P. 289–291.
24. Williams M. C. Words, images, enemies: Securitization and international politics. *International Studies Quarterly*. 47 (4). 2003. P. 511–531.

Стаття надійшла до редакції 07.01.2025 р.

UDC 327.56

N. Kolisnichenko

THE SECURITIZATION OF LANGUAGE IN THE USA NATIONAL SECURITY POLICY

This paper explores the phenomenon of language securitization within the context of USA national security policy. Language, traditionally viewed as a medium of communication and a cornerstone of cultural expression, has increasingly acquired a security dimension in national and international discourse. The paper examines the evolving relationship between language policy and state security through the lens of securitization theory. In particular, it investigates how language becomes framed as a threat to national sovereignty, cultural identity, and societal cohesion, thus prompting extraordinary state interventions. It highlights the ways in which language policy becomes an element of national security discourse when it is perceived as a potential threat to sovereignty, cultural identity, and social stability. Particular attention is given to the historical development of U.S. language policy, beginning with the adoption of the National Defense Education Act of 1958, which institutionalized language education as a tool for safeguarding state security

The article analyzes the stages of language securitization, with a focus on its intensification following the events of September 11, 2001. It demonstrates how language became a key component in military response strategies, notably through the establishment of the Defense Language Transformation Roadmap in 2006.

Two primary approaches to language securitization are identified: the first emphasizes the use of language to foster intercultural understanding, while the second frames language education as a military instrument to ensure strategic advantage. The importance of a critical approach to language policy in the context of national security is underscored, as such policy can either contribute to social cohesion or provoke additional conflicts. The study further examines how language policy affects the rights of linguistic minorities and considers the role of the state in their protection.

Several core dimensions of language's role in security are addressed. First, language functions as a form of soft power, enabling the manipulation of both individual attitudes and collective behavior. It serves as a conduit through which ideologies are transmitted, identities are shaped, and social norms are reinforced. This makes language a critical tool in shaping public opinion and mobilizing populations—key objectives in both domestic governance and international influence.

Second, language has emerged as a strategic element in hybrid warfare, where confrontations span physical, informational, social, and cognitive domains. In such conflicts, language can be weaponized to deepen divisions, spread disinformation, and erode trust in state institutions. The case of post-Soviet states offers a compelling example, where language becomes both a marker of allegiance and a site of contestation between national and foreign influences.

Third, language plays a pivotal role in the construction of identity. It is deeply tied to cultural memory, historical continuity, and social belonging. In multiethnic or multilingual societies, debates over official language status, minority language rights, and education policies often reflect deeper anxieties about national unity and cultural survival. When one language is elevated to the status of a national symbol, others may be perceived as undermining national cohesion or serving as proxies for foreign interference.

This paper argues that the securitization of language is not an inevitable outcome of linguistic diversity, but a deliberate political strategy. By casting language-related issues as security threats, states can justify restrictive language laws, reshape educational curricula, and limit the use of minority or foreign languages in public spheres. These measures are often framed as necessary to defend the nation, protect sovereignty, or preserve cultural heritage. However, they also risk exacerbating internal divisions, marginalizing communities, and undermining democratic values such as pluralism and freedom of expression.

The article concludes that the securitization of language is a complex process that requires a careful balance between security imperatives and the protection of human rights.

By applying securitization theory to the domain of language, the paper opens new pathways for analyzing contemporary challenges in multicultural and multilingual societies. It also invites reflection on the ethical implications of using security rhetoric in cultural and educational domains, urging policymakers to consider the long-term societal costs of framing language through the lens of threat and defense.

Keywords: *securitization, language policy, national security, United States, language education, political security, cultural identity, human rights, linguistic minorities, social stability, military strategy.*

KOLISNICHENKO Natalia – Doctor of Science in Public Administration, Professor, Head of the Department of Social and Human Sciences, Institute of Public Service and Management of the Odesa Polytechnic National University

[https:// orcid.org/0000-0003-1083-7990](https://orcid.org/0000-0003-1083-7990)